

Gemeente Deventer, archeologische bureaustudie

Stationsweg Melkfabriek, Colmschate Stedebouwkundig plan

Adviesnummer: 611

Auteur: drs. A. Oosterwegel
Namens Bevoegd gezag: drs. B. Vermeulen (Gemeentelijk Archeoloog)

Datum: 29-10-2013

Status:	Definitief		
	Naam:	Datum:	Paraaf:
Akkoord Auteur	A. Oosterwegel	8-11-2013	AO
Akkoord Senior-Archeoloog	B. Vermeulen	8-11-2013	BV

COLOFON

© 2013, Gemeente Deventer, Deventer.

Auteur: A. Oosterwegel

Redactie & autorisatie als Senior Archeoloog: B. Vermeulen

Titel: Gemeente Deventer, Archeologische bureaustudie.
Stationsweg Melkfabriek, Colmschate.
Stedebouwkundig plan

Archeologie Deventer
Gemeente Deventer

Postbus 5000
7400 GC Deventer
Nederland
Telefoon: (0031)-(0)570-671155
www.deventer.nl

Inhoud

COLOFON	2
1 Inleiding.....	4
1.1 Kader, doelstelling en richtlijnen.....	4
1.2 Plangebied en onderzoeksgebied.....	4
1.3 Omvang en aard verstoring.....	5
1.4 Werkwijze	5
2. Bureaustudie.....	7
2.1 Geomorfologie	7
2.2 Bodemkunde.....	8
2.3 Archeologie en historie.....	8
3 Conclusie en gespecificeerde archeologische verwachting.....	12
3.1 Samenvatting en conclusie	12
3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting.....	14
3.3 Selectieadvies	14
3.4 Selectiebesluit	14
3.5 Kosten.....	15
Literatuur	16
Afbeeldingen.....	18

1 Inleiding

1.1 Kader, doelstelling en richtlijnen

In verband met het stedenbouwkundige plan voor een inbreidingslocatie aan de Stationsweg in Colmschate, op het terrein van de voormalige melkfabriek, is in opdracht van het bevoegd gezag (Gemeente Deventer) door Archeologie Deventer een bureaustudie uitgevoerd. Dit onderzoek was noodzakelijk om vast te stellen of de voorgenomen bodemingrepen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten zouden kunnen verstoren. Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld, op basis waarvan een selectieadvies aan het bevoegd gezag is gegeven. In deze bureaustudie is ook het selectiebesluit opgenomen dat op basis van het selectieadvies is genomen.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm van de Nederlandse Archeologie (KNA 3.2, protocol 4002 Bureauonderzoek).¹ Op enkele punten wordt op inhoudelijke gronden afgeweken van de KNA. Voor een uitgebreide beschrijving van de punten waarop wordt afgeweken van de KNA, wordt verwezen naar de "Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer".²

Deze bureaustudie is uitgevoerd als voorbereiding op het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan voor deze locatie. In dit rapport wordt de archeologische waarde van het terrein vastgesteld. In maart 2011 heeft de gemeente Deventer al een archeologisch beleidsadvies 377 uitgebracht over dezelfde locatie, die toen deel uitmaakte van een groter plangebied.³ In de tussentijd is een nieuwe verwachtingskaart opgesteld waarin alle beschikbare informatie voor het gebied is verwerkt. De nieuwe verwachtingskaart uit 2013 zal de basis vormen voor nieuwe bestemmingsplannen. Ook voor deze bureaustudie zal de nieuwe archeologische verwachtingskaart uit 2013 uitgangspunt zijn.

De vraagstelling van het bureauonderzoek luidt als volgt:

Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?

Met als deelvragen:

- *Wat is de aard, datering en omvang van de eventuele verwachte archeologische resten?*
- *Wat is de verstoringsgraad van het plangebied?*
- *Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?*

1.2 Plangebied en onderzoeksgebied

Het plangebied wordt gevormd door de locatie van de voormalige melkfabriek (zie afb. 1). De locatie gegevens zijn:

Adres:	Stationsweg 18, Colmschate
--------	----------------------------

¹ www.sikb.nl.

² Haveman, Kastelein & Vermeulen, 2011

³ Gemeente Deventer, archeologisch beleidsadvies 377, 2011

Toponiem:	voormalige zuivelfabriek
Perceelnummers:	1266, 3378, 3389, 3392
Oppervlakte plangebied:	13.030m ²
Kaartblad (topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000):	33FN
RD centrumcoördinaat (x / y):	211.859 / 473.878
NAP hoogte:	6.75 tot 8.25 m +NAP
Huidig grondgebruik:	bedrijventerrein.

De NAP hoogte van het terrein varieert van 6.75-7,00 meter in het oosten tot 8,00-8,25 meter in het zuidwesten van het plangebied (afb. 4).

In het plangebied wordt op het terrein van de voormalige melkfabriek een nieuw woongebied ontwikkeld. In het stedenbouwkundig plan zijn 42 woningen aangegeven, met straten, parkeerplekken en openbaar groen.

Het plangebied wordt in het noorden begrensd door de spoorlijn Deventer-Almelo, in het oosten door een tuincentrum en een vrijstaande woning, in het zuiden door een groenstrook en in het westen door de woningen aan de Stationsweg en door de Stationsweg zelf in het noordwesten. De oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 13.030 m².

Dit terrein heeft nu nog de bestemming 'bedrijven' met in het westelijke deel een dubbelbestemming Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied (zie afb. 3). Om woningbouw mogelijk te maken zal echter eerst het bestemmingsplan moeten worden herzien. De nieuwe archeologische verwachtingskaart 2013 van de gemeente Deventer zal de basis vormen voor het nieuwe bestemmingsplan.

1.3 Omvang en aard verstoring

In de planregels van het vigerende bestemmingsplan 'Colmschate e.o.' is vastgelegd dat bij ingrepen met een diepte van 50 cm of meer en een oppervlakte groter dan 200 m² een archeologisch onderzoek wordt verlangd.

Op dit moment zijn gedetailleerde bouwplannen nog niet beschikbaar, en ligt er alleen een concept stedenbouwkundig plan op tafel (afb. 1). De wijze van fundering van de gebouwen en aanleg van riolering, kabels en leidingen, wegen en parkeerplaatsen is nog niet duidelijk. De verwachting is dat de bouw van de woningen en de aanleg van de daarbij horende infrastructuur het archeologisch bodemarchief in het plangebied zullen verstoren. In deze bureaustudie wordt uitgegaan van een volledige verstoring van het plangebied bij de bouwwerkzaamheden.

Op dit moment bevindt zich in het midden van het plangebied de voormalige zuivelfabriek. Dit gebouw zal voor de realisering van het nieuwbouw plan worden gesloopt. De bouw van de fabriek kan het bodemarchief ter plekke al hebben verstoord. Na sluiting van de zuivelfabriek in 1971 is een deel van de opstallen op het fabrieksterrein al gesloopt. De funderingsdiepte en aanwezigheid van kelders is onbekend. De aanwezigheid van een dik plaggendek kan het bodemarchief ter plekke van de melkfabriek (deels) beschermd hebben.

1.4 Werkwijze

Om een goed beeld te krijgen van eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten, is voor het plangebied een bureaustudie uitgevoerd. Daarbij zijn diverse bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst). De nieuwe archeologische verwachtingskaart 2013 en de bijbehorende geomorfologische kaart, die is opgesteld door RAAP, vormt een belangrijke basis voor deze bureaustudie⁴. Daarnaast zijn historische kaarten bestudeerd: de kadastrale

⁴ Willemse, Keunen & Van de Veen, 2013

kaart van 1832 en enkele Topografisch Militaire kaarten uit de 19de en 20ste eeuw. Om een beeld te krijgen van het landschap en de bodem zijn de Bodemkaart van Nederland en het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) (afb. 2) geraadpleegd. Al deze gegevens zijn gebruikt om tot een gespecificeerde archeologische verwachting te komen en een selectieadvies uit te brengen. Voor een uitgebreide beschrijving van de werkwijze bij een bureaustudie wordt verwezen naar de "Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer".⁵

⁵ Haveman, Kastelein & Vermeulen, 2011

2. Bureaustudie

2.1 Geomorfologie

Het natuurlijk landschap van de gemeente Deventer bestaat grotendeels uit dekzand. De basis van het landschap wordt gevormd door een Pleistoceen rivierlandschap. Als gevolg van opeenvolgende sedimentatie en erosie door afwisselend wind en water is in het pleniglaciaal (73.000 – 12.500 BP) een terrassenlandschap ontstaan. In het laat glaciaal (12.500 – 10.000 BP) is over dit terrassenlandschap als gevolg van (vaak lokale) verstuiwing in de laatste ijstijd een pakket (jong) dekzand afgezet. Deze laag stuifzand vormde op de terrassen en in de oude rivierdalen kenmerkende ruggen en koppen, die goed geschikt waren voor akkerbouw. De overgang van een hoger naar een lager gelegen gebied (de flanken van de dekzandruggen) werd vaak gekozen als nederzettingslocatie. De lager gelegen delen zijn veel minder intensief gebruikt als weide- of hooiland, en werden vaak pas in de volle of late middeleeuwen en nieuwe tijd bewoond.⁶ De dekzandruggen zijn al vanaf de prehistorie door mensen in gebruik.

Tijdens het laatste deel van de laatste ijstijd (ca. 15.000-10.000 jaar geleden) werd ook in het IJsseldal een grote hoeveelheid dekzand afgezet. Het gevolg was de vorming van een dekzandrug, die als waterscheiding ging fungeren. Hierdoor stond het noordelijke deel van de IJssel bij Deventer niet meer in contact met de Rijn en werd door het IJsseldal alleen water van lokale beken naar het noorden afgevoerd. In de loop der tijd vond vernatting plaats, omdat de beken in het IJsseldal die naar het zuiden afwaterden door overstromingen uit het riviereengebied naar het noorden werden gestuwd. Hierdoor ontstond uiteindelijk tussen 350 en 600 een doorbraak in de waterscheiding en vanaf dat moment was (weer) sprake van een grote rivier in het IJsseldal. Het tijdstip waarop de waterscheiding doorbrak, is nog onduidelijk. Duidelijk is wel dat er in de prehistorie en de Romeinse tijd geen grote rivier door het IJsseldal stroomde.

Vanaf het doorbreken van de waterscheiding tussen 350-600 n. Chr. tot het aanleggen van de dijken in de 14de eeuw stonden grote delen van het jonge dekzandlandschap onder invloed van de IJssel. De IJssel was een meanderende rivier, waarvan de hoofdgeul zich insneed in oudere lagen en zich bij het insnijden geleidelijk verplaatste. Hierdoor ontstond een brede stroomgordel met restgeulen. In perioden van hoog water trad de IJssel nog regelmatig buiten de oevers en de stroomgordel. Na de bedijking vanaf de 14de eeuw nam de invloed van de IJssel af, maar vonden nog wel af en toe dijkdoorbraken plaats. Achter de dijken hadden lokale beken nog veel invloed op het landschap.

Het plangebied ligt in de oostelijke uitloper van de Colmschater enk. Deze dekzandrug behoort tot een keten van oostwest georiënteerde dekzandruggen en –plateaus, die door diverse beekdalen worden doorsneden. De keten strekt zich over een afstand van circa 14 km uit in oostelijke richting, vanaf de IJssel bij Deventer tot aan de buurschap Bathmen-Loo.⁷ Het dekzandlandschap in en om Deventer wordt gekenmerkt door een dik pakket zand (dekzand), dat alle oudere geologische lagen afdekt. Hierin hebben zich in de loop der tijd bodems ontwikkeld. De meest vruchtbare bodems zijn ontstaan op de hoge en droge delen in het dekzandlandschap. In de middeleeuwen zijn hier bijvoorbeeld essen aangelegd: akkers die in regelmaat werden bemest met op heidevelden of in beekdalen gestoken plaggen. Deze vorm van bemesting werd eeuwenlang herhaald, wat leidde tot ophoging van

⁶ Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat juist de hoge en droge delen in het dekzandlandschap favoriete locaties voor bewoning waren (Klomp & Hermsen, 2002, 18).

⁷ Hermsen, 2007, 14.

de akkers. Onder deze dikke akkerlagen zijn archeologische sporen vaak eeuwenlang beschermd.⁸ Deze akkerlagen liggen ook in het plangebied. Het westelijk deel van het plangebied is gelegen op een hoge dekzandduin met plaggendek, het oostelijk deel op een lage dekzandduin met plaggendek (afb. 4).

2.2 Bodemkunde

De nieuwbouwlocatie, op een hoogte van 6,75-7,00 meter in het oosten tot 8,00-8,25 meter in het zuidwesten van het plangebied (afb. 5), is gelegen op een groot complex van (oude) bouwlanden met plaggendek. Er is hier volgens de Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, sprake van enkeerdgrond. Deze akkers zijn meestal in de late middeleeuwen in gebruik genomen. Vanaf dat moment zijn ze geleidelijk opgehoogd door plaggenbemesting: plaggen en zand gemengd met dierlijke uitwerpselen werden over het bouwland uitgestrooid. De dikte van een plaggen- of esdek kan erg variëren en aangroeien tot meer dan een meter. Wanneer het plaggendek tenminste 50 cm dik is, is sprake van een *enkeerdgrond*.⁹ Een dik plaggendek is gunstig voor het behoud van archeologie. Eventuele resten zijn in de loop der eeuwen goed afgedekt en blijven bij een dik esdek buiten bereik van moderne bodembewerkingsmethodes zoals diepploegen. Bij enkeerdgronden kan een archeologisch intact bodembestand worden aangetroffen. Het lokaliseren van deze archeologie is overigens niet altijd eenvoudig, omdat esdekvorming ook de vertekening van het oorspronkelijke landschapsreliëf tot gevolg kan hebben. Daarbij komt dat aanwezige vondsten uit een esdek niet altijd eenduidig te koppelen zijn aan een archeologische vindplaats: het vondstmateriaal kan ook uit een ophogingslaag afkomstig zijn of (deels) zijn verploegd.

2.3 Archeologie en historie

In de omgeving van het plangebied zijn diverse archeologische vondsten gedaan. De Colmschater enk, waar ook het plangebied op ligt, is een archeologisch rijk gebied. Binnen het plangebied zelf heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Hieronder wordt per tijdsperiode aangegeven welke archeologische vondsten en vindplaatsen bekend zijn in de directe omgeving van het plangebied.

Prehistorie (8800 – 12 v.Chr.) en Romeinse tijd (12 v.Chr.- 450 n.Chr.)

In 1927 werd bij ontgroningen op het Banekaterveld achter de NH kerk van Colmschate, 300 m zuidoostelijk van het plangebied, een deel van een grafveld uit de late bronstijd (1150-800 voor Chr.) ontdekt (Deventer projectcode 5). De locaties van de boerderijen die hierbij horen moeten in een straal van één tot enkele honderden meters (tot maximaal 1000 m) rondom het Banekaterveld worden gezocht. Aangezien ook al bij het noordelijker gelegen nieuwe NS station Colmschate resten van een woonplaats uit deze periode zijn aangetroffen, bestaat de kans dat ook in het tussengelegen gebied, waarin ook het plangebied ligt, bewoningsresten uit de late bronstijd aanwezig zijn.

Het terrein van de Scheg (inclusief parkeerterreinen), het braakliggend terrein ten westen van de Scheg en het tracé van de Holterweg, zijn intensief archeologisch onderzocht (Deventer projectcode 97, 102, 137, 206, 217, 256, 269, 276, 282). Deze gebieden maken allen deel uit van de Colmschater enk. Er is een uitgestrekt nederzettingsareaal opgegraven dat vanaf de late bronstijd tot de laat Romeinse tijd in gebruik gebleven is. Deze nederzetting strekte zich in oostelijke richting in ieder geval uit tot aan het appartementencomplex De Kogge, 150 m westelijk van het plangebied.

⁸ Klomp & Hermsen, 2002a.

⁹ Berendsen, 2004, hfdst 4.

In een straal van 200-300 m rondom de kruising Holterweg-Oostriklaan werden een kuil met aardewerk uit het laat neolithicum en voorraad- en afvalkuilen uit de midden bronstijd gevonden. In deze perioden was het gebied minder intensief in gebruik dan in de late bronstijd/vroege ijzertijd en late ijzertijd/Romeinse tijd.

Van de late bronstijd tot het begin van de Romeinse tijd verplaatst de kern van de bewoning zich langs de Holterweg. De Holterweg is ook dan al als route in gebruik.

Blijkens de resultaten van verschillende opgravingen (project 102, 206, 217, 276) hebben hier in de ijzertijd (800-12 voor Chr.) meer dan 15 boerderijen en talloze schuurtjes gestaan, waarvan de meeste uit de vroege ijzertijd (800-500 voor Chr.) dateren. Dergelijke sterke concentraties van prehistorische bewoningsresten komen in Oost-Nederland alleen voor op de grootste en hoogste dekzandruggen, waartoe ook de dekzandrug van Colmschate behoort.

In de midden Romeinse tijd blijven de erven steeds meer op één plaats liggen en zijn in hetzelfde gebied meerdere erven tegelijkertijd in gebruik. De erven lijken zich te concentreren rond het huidige terrein van de Scheg.

Uit de late bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd zijn ook de grafvelden bekend, deze bevinden zich met name op de zuidelijke flank van de dekzandrug. In de Romeinse tijd is ook sprake van ijzerproductie in de directe omgeving van de nederzetting: langs de Holterweg werden de resten van vier ijzerovens en houtskoolmeilers gevonden.

Aan de oostkant van de grote oost-west georiënteerde dekzandrug van Colmschate, waarvan de top zich uitstrekt aan weerszijden van de Holterweg, zijn tot nu toe nauwelijks archeologische waarnemingen gedaan. Op basis van de tegenwoordige maaiveldhoogtes, kan het bewoningsgebied vanaf de prehistorie minstens hebben doorgelopen tot voorbij het plangebied.

Middeleeuwen (450 – 1500 n.Chr)

Circa 100 m ten zuiden van het plangebied ligt de weg van Deventer naar Bathmen; de Holterweg. Onder het tracé van de weg zijn sporen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd tevoorschijn gekomen. Onder vrijwel het gehele onderzochte tracé van de Holterweg werd een dik karrensporenpakket waargenomen, waarvan de oudste teruggaan tot de 13de eeuw. Naast de sporen van de weg werden ook sporen van de bermgreppels en van secundaire wegen opgegraven, zoals de oude Blauwenoordsweg. Het is niet waarschijnlijk dat dergelijke sporen zich tot binnen het plangebied uitstrekken.

In het gebied Het Oostrik ten westen van het plangebied werden middeleeuwse sporen in kleine mate aangetroffen (in de vorm van laat-middeleeuwse stortvondsten: Deventer projectcode 44). Meer middeleeuwse vondsten werden aangetroffen ten zuiden van de spoorlijn (Deventer projectcode 208, 212, 217 en 254). Het kleine aantal middeleeuwse sporen duidt er in vergelijking met het grote aantal prehistorische sporen op, dat zeker in de vroege Middeleeuwen niet overal bewoning plaatsvond. Mogelijk was in de Karolingische tijd (750-1000 n. Chr.) wel sprake van akkers. Zo zijn op enkele locaties karrensporen, greppels en een kavelsloot uit de volle en late Middeleeuwen gevonden.

In de late middeleeuwen was de Colmschater enk in gebruik als bouwland. De boerderijen lagen verspreid om de enk heen, op de flanken en de lagere delen naast de dekzandrug. De hoogte van de enk werd door het opbrengen van mest en plaggen op de akkers versterkt. Op minder dan 100 meter ten noordwesten van het plangebied lag de historische boerderij Buitenkamp. De eerste vermelding van dit erf stamt uit 1399, mogelijk bestond het erf al veel langer. De boerderij maakte later deel uit van het buitengoed 'De Achterhoek'. Binnen het plangebied zijn mogelijk voorgangers van het historische erf Buitenkamp te verwachten.

Voor de nieuwe verwachtingskaart zijn de ligging, ouderdom en relevantie van historische boerderijen in de gemeente Deventer opnieuw onder de loep genomen. Het kaartbeeld is daarna aangepast op de nieuwe inzichten. Eén van de wijzigingen die zijn doorgevoerd op de nieuwe verwachtingskaart voor de gemeente Deventer betreft de afmeting van een

bufferzone: deze is afhankelijk geworden van de ouderdom van een boerderij. De bufferzone is het gebied rondom een historische boerderij, waarin resten worden verwacht van oudere voorgangers van de boerderij of van bijbehorende erfstructuren (bijgebouwen, percelingsgreppels en dergelijke). Voor middeleeuwse erven wordt nu een buffer van 200 meter aangehouden. Bij deze boerderijen vond tot ongeveer 1300 - vanwege houtrot aan de dragende constructie - regelmatig nieuwbouw plaats, waarbij de boerderij (na enkele decennia) op enige afstand van de oude boerderij werd herbouwd. Archeologisch onderzoek in de gemeente Deventer en daarbuiten heeft uitgewezen dat sporen van oudere fasen van de boerderij en bijbehorende structuren tot op 200 m van het latere erf gevonden kunnen worden. Bij boerderijen ná circa 1300 werd een nieuwe vorm van fundering gebruikt (poeren of stiepen), waardoor gebouwen minder vaak vernieuwd hoefden te worden en er minder (of geen) sprake was van verplaatsing. Rond erven die tussen circa 1300 en 1832 ontstonden, is daarom een buffer van 50 m gelegd. Om erven die ontstonden ná 1832 is verder geen buffer gelegd, omdat informatie over locatie en inrichting van deze erven beschikbaar is in historische bronnen.

Op de nieuwe verwachtingskaart is de ligging van boerderij Buitenkamp niet gewijzigd. Wel is de bufferzone vergroot van 100 naar 200 m. Dit heeft voor het plangebied gevolgen: op de nieuwe verwachtingskaart 2013 ligt de westelijke helft van het plangebied in de bufferzone van de boerderij. In het plangebied mogen daarom sporen worden verwacht van dit erf. Met oog op de locatie van het plangebied is het ook aannemelijk dat zich hier sporen bevinden van een oudere voorganger van de boerderij. Archeologisch onderzoek heeft namelijk aangetoond dat bewoning zich vanaf de middeleeuwen verschoof vanaf de hoge landschappelijke delen naar de lager gelegen aangrenzende delen (de flanken van dekzandruggen). Vanaf de 10de en 11de eeuw werd, in tegenstelling tot voorgaande periodes, als locatie voor boerderijen en erven vaker gekozen voor de overgangen tussen de hoge en lage gronden. Daarbij werden boerderijen in de loop der eeuwen herbouwd op steeds lager gelegen locaties. Het erf Buitenkamp lag vanaf de late middeleeuwen op de rand van de hoge dekzandduin. Oudere sporen van een eventuele voorganger moeten ten westen van deze laatmiddeleeuwse boerderij worden gezocht, op hogere grond, waarop ook het plangebied gelegen is (zie afb. 4).

Nieuwe Tijd (1500 – heden)

In de directe omgeving van het plangebied zijn, naast het middeleeuwse erf Buitenkamp, enkele historische boerderijen gelegen; Brinkman – Markes (1660), erve de Achterhoek (1601), Harmsen (1870), Veldpape (1660) en Dorahof (1891). De buffers van deze boerderijen bevinden zich buiten het plangebied.

Ongeveer 300 m. ten noorden van het plangebied ligt de buitenplaats 'de Achterhoek'. Dit buitengoed bestond uit het herenhuis 'Huis de Achterhoek', en de erven Achterhoek en Buitenkamp. De eerste vermelding van de buitenplaats dateert uit 1779, wanneer melding wordt gemaakt van een spijker op de Achterhoek. Het goed behoorde toe aan de families Dumber en van der Graaff. Uit de kadastrale kaart van 1832 blijkt dat het bouwland ter plaatse van het plangebied tot de bezittingen van het buitengoed 'de Achterhoek' behoorde. Aan de oostkant van het plangebied bevond zich een eikenhakhoutbosje. Het is niet waarschijnlijk dat zich in het plangebied restanten van gebouwen die behoorden tot de buitenplaats bevinden.

In 1888 is de spoorlijn Deventer – Almelo geopend. Er was ter plaatse van het plangebied een station Colmschate met een stationsgebouw (afb. 8 en 9). Het oude station Colmschate was van het Standaardtype KNLS, dit werd voor diverse spoorwegstations gebruikt in de jaren 80 van de 19e eeuw. De architect was K.H. van Brederode. Het station is in 1933 gesloten en het gebouw is vervolgens gesloopt. De verwachting is dat zich binnen het plangebied in de bodem restanten van dit station bevinden.

De voormalige zuivelfabriek op het adres Stationsweg 18 werd rond 1910 gebouwd. Rond 1960 wordt de fabriek uitgebreid en deels herbouwd. De zuivelfabriek is in 1971 gesloten en later deels gesloopt. De oude fabrieksschoorsteen is volgens het bestemmingsplan beeldbepalend. De reeks van topografische kaarten van 1866, 1894, 1915, 1937, 1966 (afb. 8 en 10) en de huidige GBK-kaart (afb. 2) laten zien dat in het plangebied rond 1960 meer gebouwen hebben gestaan. In het zuidelijke deel van het plangebied zijn enige opstallen gesloopt. Resten van deze opstallen zijn zeker te verwachten.

Circa 100 m ten zuiden van het plangebied ligt de Nederlandse Hervormde Kerk die in 1842 werd gebouwd als waterstaatskerk. Het huidige kerkgebouw dateert van vlak voor de Tweede Wereldoorlog. Binnen het plangebied zijn geen resten van dit historische element te verwachten.

Het plangebied overlapt, volgens de nieuwe verwachtingskaart, met twee zones waarbinnen in de Tweede Wereldoorlog een vijandelijk artilleriedoel is aangevallen door het 3de infanterie divisie van de 12th Canadian Field Regiment. De kans bestaat dat er zich resten van deze aanval en van de stelling die beschoten werd binnen het plangebied bevinden.

Verwachtingskaart 2006

Het westelijk deel van het plangebied had op de verwachtingskaart uit 2006 een middelhoge verwachting. Dit is vertaald in het huidige bestemmingsplan "Colmschate e.o." waarin een dubbelbestemming *waarde archeologie* is opgenomen die archeologisch onderzoek verplicht stelt (afb. 3). Het oostelijke deel van het plangebied had overwegend een matige verwachtingswaarde. Een klein gebiedje in het uiterste oosten van het plangebied had een lage verwachtingswaarde. Omdat echter het bestemmingsplan gewijzigd zal worden, is de nieuwe verwachtingskaart 2013 van toepassing.

Verwachtingskaart 2013

In 2013 is in opdracht van de gemeente Deventer een nieuwe verwachtingskaart opgesteld. Deze kent meer detail dan de kaart uit 2006. Op deze nieuwe verwachtingskaart is de begrenzing van de dekzandrug met esdek in het plangebied op basis van nieuwe gegevens gewijzigd. Hierdoor beslaat de dekzandrug nu een groter deel van het plangebied (afb. 4). Samen met de verwachte dikte van het plaggendek leidt dit tot het bijstellen van de verwachting voor het hele plangebied naar hoog. Vanwege de vele vindplaatsen gelegen op de Colmschater enk kunnen in dit deel van het plangebied resten worden verwacht daterend uit met name de prehistorie t/m de Romeinse tijd.

De noordwestzijde van het plangebied is in de nieuwe verwachtingskaart 2013 in de buffer van de historische boerderij Buitenkamp gelegen. De buffer voor dit middeleeuwse erf is vergroot van 100 naar 200 meter (afb.7).

Bestemmingsplanwijziging

De nieuwe verwachtingskaart vormt de basis voor de bestemmingsplanwijziging die nodig is voor de nieuwbouwplannen. Daarbij zal het gehele plangebied de dubbelbestemming "archeologische verwachtingswaarde" krijgen. Hieruit vloeit dan een onderzoeksplicht voort.

In de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen bekend, die dateren vanaf het neolithicum tot en met de moderne tijd. Een grote hoeveelheid opgravingen wees uit dat de rug waarop het plangebied ligt, vanaf de midden bronstijd al bewoond en in gebruik was.¹⁰

¹⁰ Klomp & Hermsen, 2002b, 15.

3 Conclusie en gespecificeerde archeologische verwachting

3.1 Samenvatting en conclusie

In het plangebied zullen 42 woningen worden gebouwd. Het westelijk deel van het plangebied is gelegen op een hoge dekzandduin met plaggendek, het oostelijk deel op een lage dekzandduin met plaggendek. Het gebied krijgt hierdoor een hoge archeologische verwachtingswaarde. Eerder archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat hoge, vruchtbare dekzandruggen in vroegere tijden favoriete locaties voor bewoning waren. Echter, ook de aangrenzende en wat lager gelegen delen werden onder andere in de ijzertijd en Romeinse tijd bewoond.¹¹ In de middeleeuwen zijn hier essen of akkers aangelegd, waardoor onderliggende archeologische grondsporen vaak goed zijn beschermd en intact zijn gebleven.¹² Bij opgravingen op de Colmschater enk ten westen van het plangebied zijn in de loop der jaren veel archeologische resten blootgelegd. Er zijn bewoningssporen aangetroffen uit vooral de ijzertijd, en uit de Romeinse tijd en middeleeuwen. In het plangebied mogen daarom bewoningssporen uit deze perioden worden verwacht. Bewoningssporen uit de nieuwe tijd zijn vermoedelijk gering, aangezien de percelen ter hoogte van het plangebied destijds vooral zijn gebruikt als bouwland. Aan het eind van de 19de eeuw werd de spoorweg Deventer – Almelo aangelegd en kreeg Colmschate in 1888 een station met een stationsgebouw. Dit stationsgebouw (gesloopt na 1933) lag in het plangebied. De huidige functie van het plangebied is bedrijventerrein. De resterende panden van de voormalige zuivelfabriek zullen voor de nieuwbouw gesloopt worden, met uitzondering van de beeldbepalende schoorsteen. Een deel van de voormalige fabrieksgebouwen op het terrein is al gesloopt. Onduidelijk is wat de versturende werking van deze gebouwen op het bodemarchief is geweest.

Op de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 beslaat de dekzandrug een groot deel van het plangebied. Gegeven de dikte van het plaggendek leidt dit bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging tot een hoge verwachting voor het gehele plangebied. Vanwege de vele vindplaatsen die gelegen zijn op de nabijgelegen Colmschater enk kunnen in dit deel van het plangebied resten worden verwacht daterend uit de prehistorie t/m de late middeleeuwen. Aan de noordwestzijde van het plangebied is op de nieuwe verwachtingskaart eveneens de begrenzing van de buffer van de historische boerderij Buitenkamp aangepast waardoor deze zone nu meer overlapt met het plangebied. Het deelgebied binnen de buffer krijgt daarmee bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging ook een hoge verwachting voor voorgangers van het erf Buitenkamp.

Gezien de hoge verwachtingswaarde van het plangebied en de grote mate van verstoring die de nieuwbouw met zich mee zal brengen, is het advies een verkennend booronderzoek uit te laten voeren om de intactheid van de bodem in kaart te brengen en de verwachting in het veld te toetsen. Omdat hier door de aanwezigheid van de resten van de melkfabriek over korte afstand sprake kan zijn van grote verschillen in de intactheid van het bodemarchief wordt een dichter (karterend) boorgrind geadviseerd.

Indien uit het verkennend booronderzoek blijkt dat de hoge verwachting voor (delen van) het plangebied terecht is, dient in de delen van het plangebied met een intact bodemarchief archeologisch onderzoek doormiddel van proefsleuven te worden uitgevoerd. Op basis van dit proefsleuven onderzoek wordt bepaald of in het plangebied behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn. Deze dienen in dat geval te worden behouden of opgegraven.

¹¹ Klomp & Hermsen, 2002b, 17.

¹² Klomp & Hermsen, 2002a.

Aan de hand van hoofdstuk 1 en 2 van dit bureauonderzoek kunnen de deelvragen als volgt worden beantwoord:

- ***Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?***

Bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging voor het terrein van de voormalige zuivelfabriek zal de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 als basis worden genomen. Dit betekent dat het plangebied een hoge verwachting heeft en dus altijd archeologisch onderzoek nodig is.

De eerste stap hierin is het opstellen van een archeologische bureaustudie.

- ***Wat is de aard, datering en omvang van de eventuele verwachte archeologische resten?***

Vanwege vindplaatsen op de nabijgelegen Colmschater enk kunnen in het plangebieddeel met een hoge verwachting resten worden verwacht daterend uit de vroege prehistorie tot de late middeleeuwen. Dit kunnen resten zijn van permanente bewoning en begravingen maar ook van landgebruik zoals landbouw of korte bewoning zoals een jachtkamp. Over de omvang van de te verwachte sporen is moeilijk iets te zeggen.

De westelijke helft van plangebied ligt op een hoge dekzandrug, de oostelijke helft vormt de overgang naar een lager gelegen gebied. Op de overgang van de rug naar lager gelegen gebied zijn randverschijnselen van dit nederzettingsgebied te verwachten zoals bijvoorbeeld waterputten en afval- en voorraadkuilen.

Ongeveer 100 meter ten noordwesten van het plangebied lag de middeleeuwse boerderij Buitenkamp. De boerderij maakte later deel uit van het buitengoed 'De Achterhoek'. De Binnen het plangebied zijn mogelijk voorgangers van het historische erf Buitenkamp te verwachten. Het station Colmschate uit 1888 is in 1933 afgebroken. Restanten van dit stationsgebouw worden in het plangebied verwacht. In de Tweede Wereldoorlog heeft tijdens de bevrijding een artillerieaanval plaatsgevonden in het plangebied. Resten van deze aanval en van de stelling die beschoten werd kunnen worden aangetroffen.

- ***Wat is de verstoringsgraad van het plangebied?***

Het gebied staat op historische kaarten weergegeven als akker- en bouwland. Ter hoogte van het plangebied ligt een plaggendek met een dikte tussen 50 cm en meer dan een meter. In 1888 is de spoorlijn Deventer – Almelo in gebruik genomen. Het station van Colmschate dat hier van 1888 tot 1933 functioneerde stond in de noordwesthoek van het plangebied. Rond 1910 is de zuivelfabriek gebouwd, die gestaag uitbreide tot de sluiting in 1971. Een deel van de fabrieksgebouwen is al gesloopt, deze lagen in het zuiden van het plangebied. Er zijn geen gegevens over fundering en de onderkeldering van het nog bestaande en de gesloopte gebouwen. De verstoring van het bodemarchief is ook vanwege de aanwezigheid van een plaggendek moeilijk in te schatten. De verwachting is dat een deel van het plangebied is verstoord door de bouw en sloop van bebouwing. De mate van intactheid van het bodemarchief kan worden vastgesteld door een archeologisch booronderzoek

- ***Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?***

De plaggenlaag dekt eventuele archeologische sporen af en beschermt deze. Indien de ingrepen in de bodem dieper gaan dan 50 cm onder het maaiveld of meer bedragen dan 200

m2, is archeologisch onderzoek verplicht, voorafgaande aan de nieuwbouw. Het nieuwbouwplan zal een forse verstoring van de bodem veroorzaken in een gebied met een hoge archeologische verwachtingswaarde.

3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

De nieuwe verwachtingskaart 2013 geeft op basis van de geomorfologische gegevens een hoge verwachtingswaarde voor het hele plangebied. Het plangebied is relatief hoog gelegen en was daarom in de prehistorie al geschikt voor (tijdelijke) bewoning en akkerbouw. In het plangebied kunnen daarom resten van permanente bewoning verwacht worden, maar ook sporen van landgebruik zoals akkerbouw of korte bewoning zoals een jachtkamp. Bij het opstellen van een nieuw bestemmingsplan zal de nieuwe verwachtingskaart 2013 als basis worden genomen. Op basis van de historische gegevens worden resten van voorgangers van boerderij Buitenkamp uit de late middeleeuwen verwacht in het westelijk deel van het plangebied. Dit deel van het plangebied ligt op minder dan 200 m. afstand van dit historische erf.

3.3 Selectieadvies

Voor nieuwbouw van woningen op het terrein van de voormalige zuivelfabriek is een nieuw bestemmingsplan nodig. Dit bestemmingsplan zal over het gehele plangebied een dubbelbestemming hoge archeologische verwachtingswaarde leggen.

Vanwege de verwachte resten uit de prehistorie tot aan de middeleeuwen dient voorafgaand aan het bouwrijp maken van het plangebied archeologisch onderzoek plaats te vinden.

De eerste stap van het archeologisch onderzoek is het uitvoeren van een archeologisch inventariserend booronderzoek waarbij de intactheid van de bodem en de geomorfologische verwachting van het gebied gecontroleerd wordt. Indien blijkt dat de bodemopbouw intact is en de landschappelijke ligging geschikt is voor bewoning in de prehistorie tot aan de middeleeuwen dient in de onverstoorde delen aansluitend proefsleuvenonderzoek plaats te vinden.

Voor de uitvoering van deze boringen dient een Plan van Aanpak te worden opgesteld. Het PvA en daarmee het booronderzoek moeten voldoen aan de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA). Het is niet verplicht het PvA voor te leggen aan de bevoegde overheid, maar dit wordt wel geadviseerd.

Voor het proefsleuvenonderzoek behoort een Programma van Eisen (PvE) te worden opgesteld, dat dient te worden goedgekeurd door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeentelijk archeoloog. De bevoegde overheid gaat tijdens de opgraving na of het PvE ook wordt gevolgd en controleert de rapportage van het onderzoek. Op basis van proefsleuven wordt bepaald of in het plangebied behoudenswaardige vindplaatsen aanwezig zijn. Deze dienen waar mogelijk te worden behouden. Indien dit niet mogelijk is, dienen deze vindplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden te worden opgegraven. Ook hier geldt dat het onderzoek moet worden uitgevoerd volgens de in de KNA opgestelde richtlijnen.

3.4 Selectiebesluit

Het selectieadvies is voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog en wordt door de bevoegde overheid overgenomen.

Bij de wijziging van het bestemmingsplan krijgt het gehele plangebied een hoge archeologische verwachtingswaarde. Voorafgaand aan het bouwrijp maken van het terrein moet archeologisch onderzoek gedaan worden. Hiertoe dient eerst een inventariserend veld onderzoek door middel van boringen plaats te vinden. Delen van het plangebied die zijn verstoord kunnen naar aanleiding van dit onderzoek worden vrijgegeven. In de onverstoorde delen dient proefsleuvenonderzoek plaats te vinden. Op basis van de uitkomsten van het proefsleuvenonderzoek wordt besloten tot vrijgeven of tot opgraven of behoud *in situ*.

3.5 Kosten

Aan deze bureaustudie zijn geen kosten verbonden. De kosten voor de voorbereiding, uitvoering en uitwerking van elke vorm van archeologisch onderzoek en de kosten voor het opstellen van PvE's zijn voor rekening van de aanvrager. De aanvrager is vrij om te bepalen welke partij het archeologisch vervolgonderzoek uitvoert.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Assen.
- Beek, R. Van, 2009. *Reliëf in Tijd en Ruimte. Interdisciplinair onderzoek naar bewoning en landschap van Oost-Nederland tussen vroege prehistorie en middeleeuwen* (proefschrift Wageningen Universiteit). Wageningen.
- Eeltink, N., 2003. *Proefsleuven aan de Zweedsestraat: historische en prehistorische waterwinning. Een Aanvullend Archeologisch Onderzoek bij Colmschate (gemeente Deventer)*. *Rapportages Archeologie Deventer* 12. Deventer.
- Gemeente Deventer, 2011. *Archeologisch beleidsadvies 377: Stationsweg, voormalige melkfabriek, Colmschate*. Deventer.
- Groenewoudt, B., & G. Heij, 1990. Colmschate-Atalanta: de vondsten. In: H. Lubberding, 2004, *Atalanta, project 133* (Intern document Archeologie Deventer). Deventer, 15-16.
- Haveman, E., D. Kastelein & B. Vermeulen, 2011. *Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer* (intern document). Deventer.
- Hermsen, I. C. G., 2007. *Een afdaling in het verleden. Archeologisch onderzoek van bewoningsresten uit de prehistorie en de Romeinse tijd op het terrein van Colmschate-Skibaan (gemeente Deventer)*. *Rapportages Archeologie Deventer* 19. Deventer.
- Hermsen, I., & E. Haveman, 2009. *Op het spoor van de Holterweg: archeologisch en historisch onderzoek van, onder en langs de Holterweg in Colmschate (gemeente Deventer)*. *Rapportages Archeologie Deventer* 25. Deventer.
- Klomp, M. & I. Hermsen, 2002a. *Archeologisch onderzoek in het wegtracé van de N 348 nabij Blauwenoord-Colmschate (gemeente Deventer)*. *Rapportages Archeologie Deventer* 7. Deventer.
- Klomp, M., & I. Hermsen, 2002b. *Archeologisch proefonderzoek op de locatie de Knoop te Colmschate (gemeente Deventer)*. *Rapportages Archeologie Deventer* 9. Deventer.
- Lubberding, H., 2004. *Atalanta, project 133* (Intern document Archeologie Deventer). Deventer.
- Versfelt, H.J., 2003. *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland. 1773-1794*. Groningen.
- Willemse, N.W., L.J. Keunen & S. van der Veen, 2013. *Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer*. RAAP Rapport 2571. Zutphen

Kaarten:

- Kadastrale kaart van 1832
- Topografisch Militaire Kaarten (1866, 1894, 1915, 1937 en 1966)
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000 (Stiboka, 1979)
- GBK Deventer 2008

Websites:

www.sikb.nl

www.watwaswaar.nl

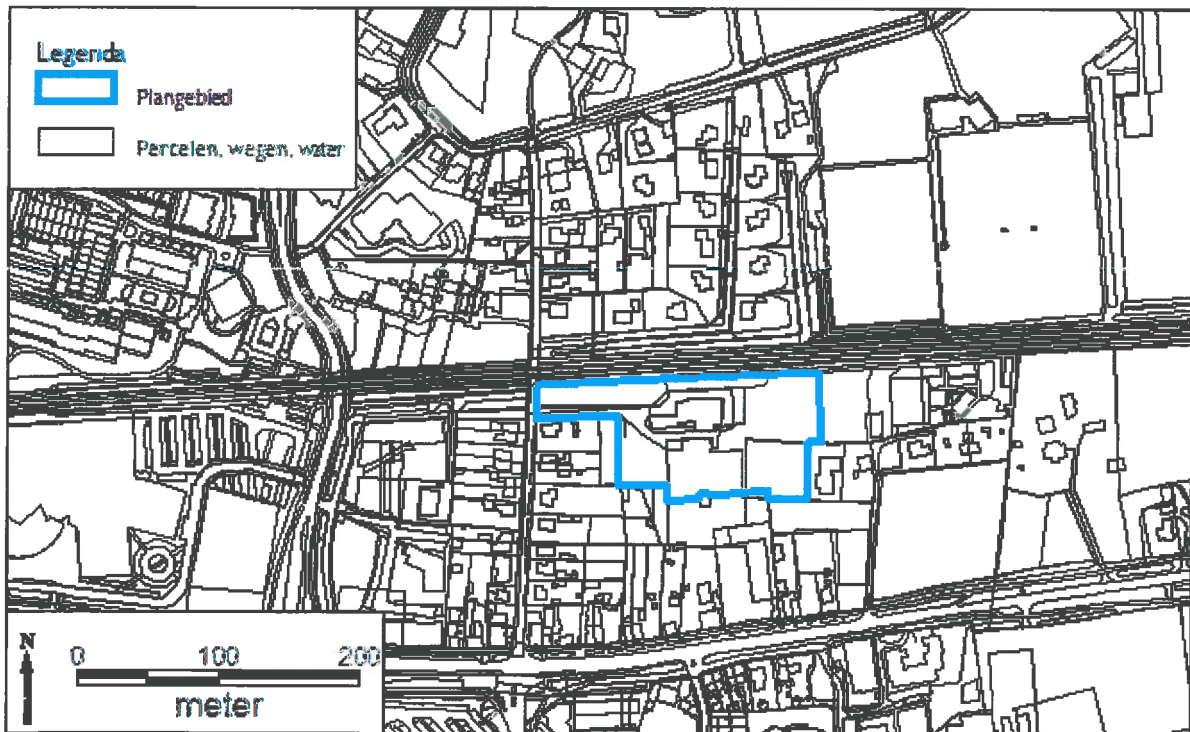
www.deventerinbeeld.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

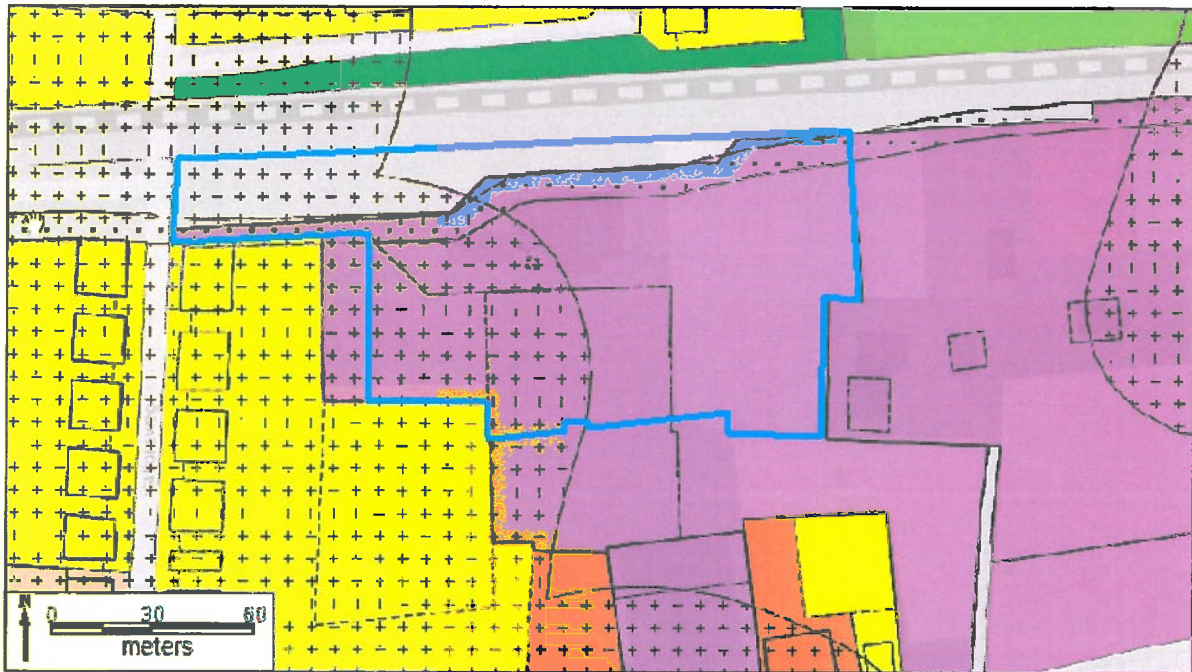
Afbeeldingen

Afb. 1: Het concept stedenbouwkundige plan voor 42 woningen op de locatie van de voormalige zuivelfabriek

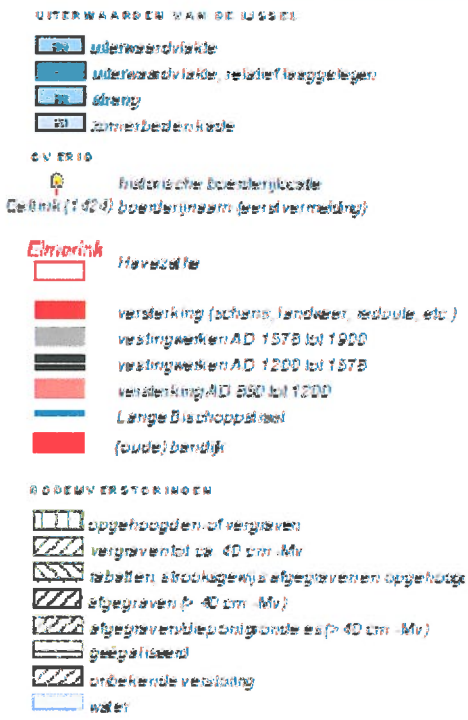
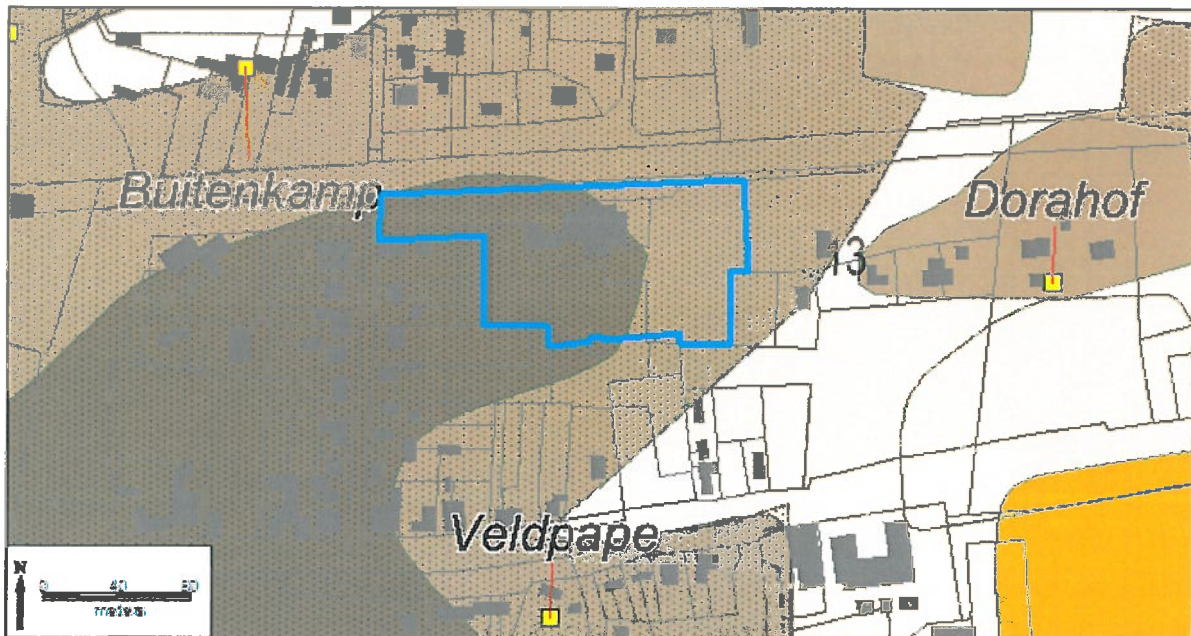

Afb. 2: Het plangebied in de GBK Deventer 2008

☐ toon alles	groen	onbekend
Best./Inp.plan e.d.	horeca	Bouwvlakken
bestem.plangeb.	maatschappelijk	bouwvlak
Best.hoofdgroepen	overig	Gebiedsaanduidingen
agrarisch m.wrd.	sport	geluidzone
bedrijf	verkeer	overige zone
bedrijventerrein	water	Bouwaanduidingen
bos	wonen	bouwaanduiding
centrum	Dubbelbestemmingen	Funciesanduidingen
detailhandel	waterstaat	funciesanduiding
gemengd	leiding	Maatvoeringen
plangebied	waarde	maatvoering

Afb. 3: Uitsnede vigerende bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Deventer ter plaatse van Stationsweg 18.

Afb. 4: Uitsnede uit de nieuwe geomorfologische kaart van de gemeente Deventer 2013 met het plangebied.

Die plaatsen, welke in de Douw eelkolk verdronken zijn ...

Geomorfogenetische kaart van de gemeente Deventer

FAAP rapport 257 1, kaartbijlage 1, westblad, schaal 1:10.000

DEKZANDLANDSCHAP

- 1 stuifzandrug - of kop (relief > 0,5 m)
- 2 associatie van stuifzand en dekzandstruggen en koppen
- 3 hoge dekzandbunten met plaggendek
- 4 hoge dekzandbunten met dun plaggendek
- 5 dekzandrug
- 6 laagglaciale en/of vliegholzand dun met dun plaggendek
- 7 laagglaciale en/of vliegholzand dun met plaggendek
- 8 lage dekzandbunten met plaggendek
- 9 lage dekzandbunten met dun plaggendek
- 10 lage dekzandbunten
- 11 dekzandwefving met dun plaggendek
- 12 dekzandwefvingen
- 13 dekzandvlakte
- 14 fluviaale terrasrest met (jong) dekzandwefvingen
- 15 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand en dun plaggendek
- 16 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand
- 17 (uitgedoofd) laagte/depressie

BEERDALLANDSCHAP

- 18 verspoelde dekzandvlakte met beekafzettingen en plaggendek
- 19 verspoelde dekzandvlakte met beekafzettingen
- 20 delvormige laagte met dun plaggendek
- 21 delvormige laagte met (dekzand) wefving
- 22 delvormige laagte
- 23 delvormige laagte met beek - en/of rivierafzettingen
- 24 delvormige laagte met veen
- 25 beekvalbodern met plaggendek
- 26 beekvalbodern met meanderuggen en geulen
- 27 beekvalbodern met geul
- 28 beekvalbodern met meanderuggen en -geulen en veen
- 29 dobbelrichtige laagte

RIVIERDUNLANDSCHAP

- 30 laagglaciale en/of vliegholzand, deels verolven
- 31 laagglaciale en/of vliegholzand duncomplex (relief 0,5 - 1,5 m)
- 32 laagglaciale en/of vliegholzand, verolven

DALRANDLANDSCHAP

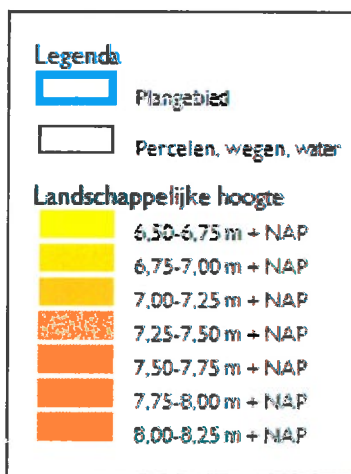
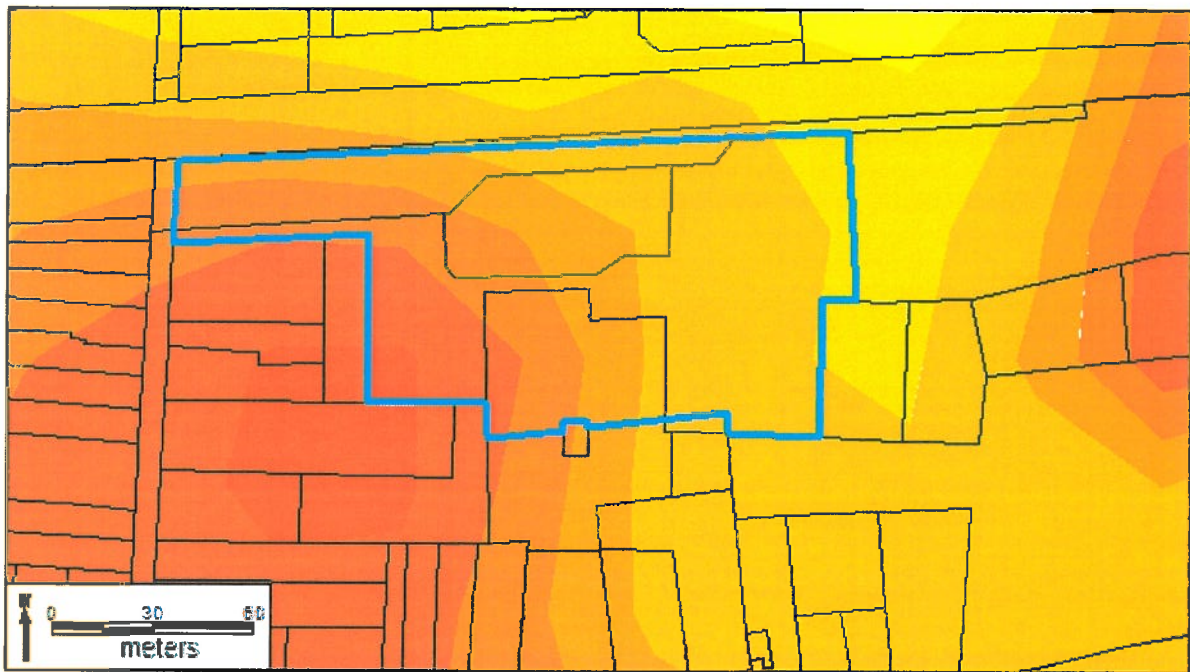
- 33 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand en nietkier
- 34 verspoelde dunaafzettingen met plaggendek
- 35 verspoelde dunaafzettingen met doorbraakafzettingen
- 36 doorbraakwaas of verspoeld nietdunzand
- 37 rivierterrasvlakte met plaggendek
- 38 rivierterrasvlakte
- 39 fluviaale terrasrest met rivierklei
- 40 fluviaale terrasrest met rivierklei en dun ophogingsdek
- 41 verspoelde fluviaale terrasrest
- 42 doorbraakwaas met dun plaggendek
- 43 doorbraakwaas
- 44 overloop en/of doorbraakgeulen met plaggendek
- 45 overloop en/of doorbraakgeulen
- 46 overloop en/of doorbraakgrachten
- 47 overloopgeulen
- 48 doorbraakgeul
- 49 laagte met kolken
- 50 kolk

RIVIEROVERSTROMINGSVLAKTE

- 51 dekzandwefving afgedekt door een deels tot 50 cm - Mving
- 52 dekzandafzettingen ingedrongen kleidek met zand tussen
- 53 laagte gelegen in meanderstorming met kleidek met zijlige Jusselle
- 54 crevasseafzettingen ingedrongen kleidek met zand tussen
- 55 crevassewaas, hooggelegen
- 56 crevassewaas, laaggelegen
- 57 crevassegeul

RIVIERLANDSCHAP

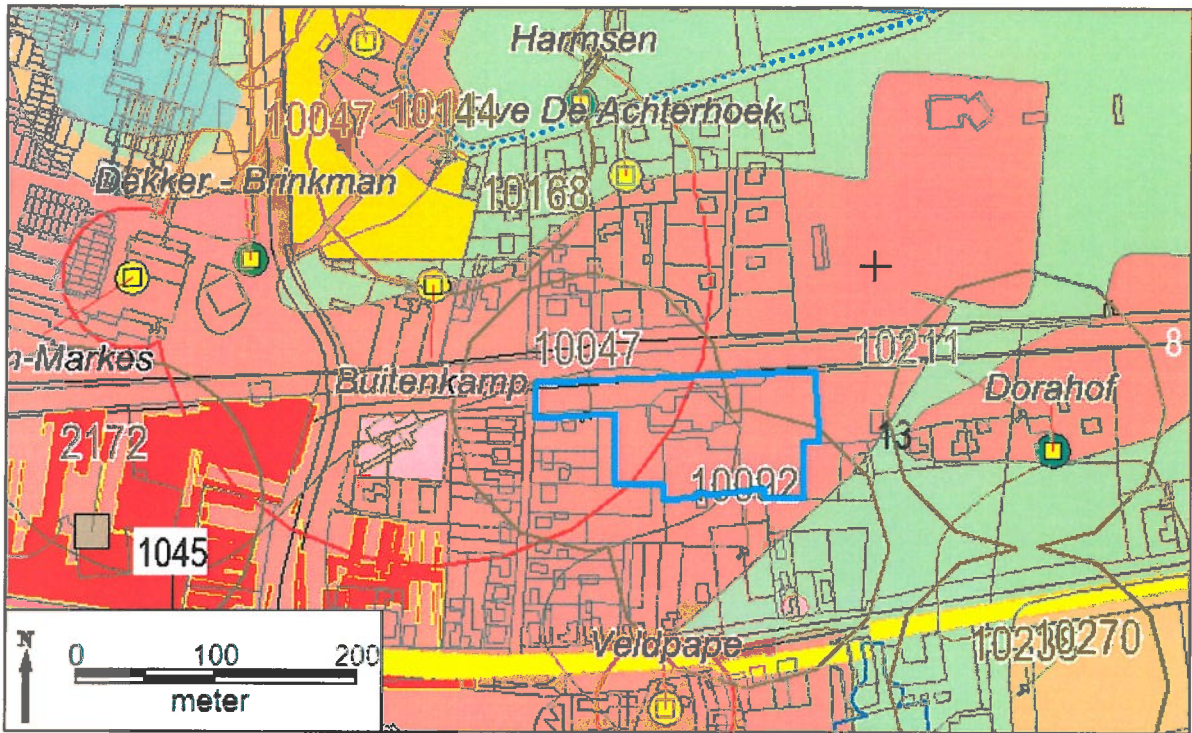
- 58 meanderuggen
- 59 meanderuggen binnenrijks
- 60 hoge kronkelwaasvlakte
- 61 lage kronkelwaasvlakte
- 62 hoge kronkelwaasvlakte
- 63 hoogwatergeul (nevengeul)
- 64 hoogwatergeul (nevengeul), deels verland

Afb. 5: Uitsnede uit het AHN met het plangebied.
De hoogtes in het landschap zijn (in kleurverloop) aangegeven van rood (hooggelegen) naar geel (lager gelegen).

Afb.6: Stationsweg 18: de voormalige melkfabriek .(bron: Toelichting bestemmingsplan Colmschate e.o.)

Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdrongen zijn ...
 Archeologische waarden- en verwachtingskaart voor de gemeente Deventer
 RAAP-rapport 2571, kaartbijlage 2, westblad, schaal 1:10.000

Verwachte dichtheid aan archeologische resten binnen landschappelijke eenheden

	Resten van cultuurhistorische waarde, stad Deventer binnen de vestingwerken (RAAP-terrein 19659)	Zeer hoog voor archeologische resten uit met name de Middeleeuwse periode en later. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1)
	Hoog verwachting, waarschijnlijk goede conservering	Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1)
	Hoog verwachting, mogelijk goede conservering	Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 2 en 3)
	Middelmatige verwachting	Middelmatig voor archeologische resten uit met name de oudste Prehistorie. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 4) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 5 en 6)
	Lage verwachting	Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 7) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 8 en 9)
	Lage verwachting, beeldlandschap	Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Specifieke verwachting voor (beak)algebonden archeologie (resten van jaagactiviteiten, nederzettingsdumps, deposities, overgangen en beekconcessen). Archeologische resten afgedekt door een al dan niet dikke conserverende laag (beekafzettingen (dik, zand, veen) en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 14)
	Onbekende verwachting	Afhankelijk van ter plaatse aanwezige bodemverhoudingen en onderliggende verwachtingszone

- Archeologie**
- Bestanden met een archeologische status (AfB-terreinen)
 - 16013** AfB monumentnummer
 - bekende archeologische vindplaats
 - Deventer archeolognumm
 - Havenzate
 - versterking (landweer, kasteel, omgracht, toren, achans)

- Historische infrastructuur**
- brug/ander
 - (over)laatsluik of oel
 - sluik
 - voorde
 - historische weg
 - (voormalige) bandij
 - waterloop

Historische nederzettinglocaties

 historische nederzetting/erven (centrum coördinaat)
 Groot Beersfe boerderijnaam

Fase

- onbekend
- fase 1 (AD 800-1100)
- fase 1 of 2 (AD 800-1500)
- fase 1, 2 of 3a (AD 800-1598)
- fase 2 (AD 1100-1500)
- fase 2 of 3a (AD 1400-1600)
- fase 3a (AD 1500-1700)
- fase 3a of 3b (AD 1500-1832)
- fase 3b (AD 1700-1832)
- fase 4 (AD 1832-1900)

 bufferzone boerderijverplaatsingen (200/50 m)

Tweede Wereldoorlog

- begraafplaats
- crash-site VI
- crash-site
- FLAK
- gebouw
- kazemat/ingeb. tank
- krijgshandeling
- militair terrein
- stelling
- schuilplaats
- overig

Indicatie mate van bodemverstoring

- > 40 cm - Mv afgegraven bodem
- vergraven grond (> 40 cm - Mv verstoerd)
- opgehoogd
- geëgaliseerd
- bemestingsdek (> 35 cm dik) in stedelijke kern

archeologische verwachting

- laag, vermoedelijk tot diep onder het archeologische niveau vergraven bodem
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoring diepte
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoring diepte
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone

Overig

- water
- Rande toponiem zoals vermeld op de Topografische Kaart van Nederland 1:25.000
- gemeentegrens

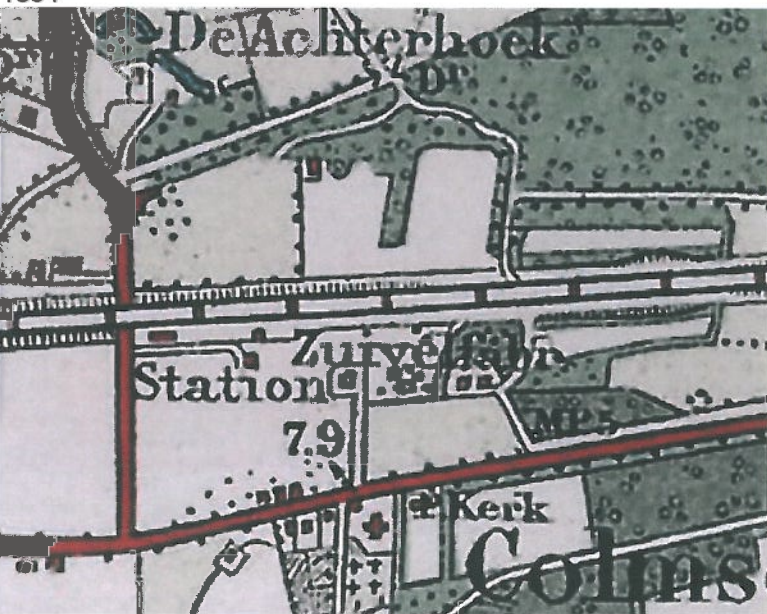
Afb. 7. Plangebied in nieuwe archeologische verwachtingkaart 2013 gemeente Deventer.

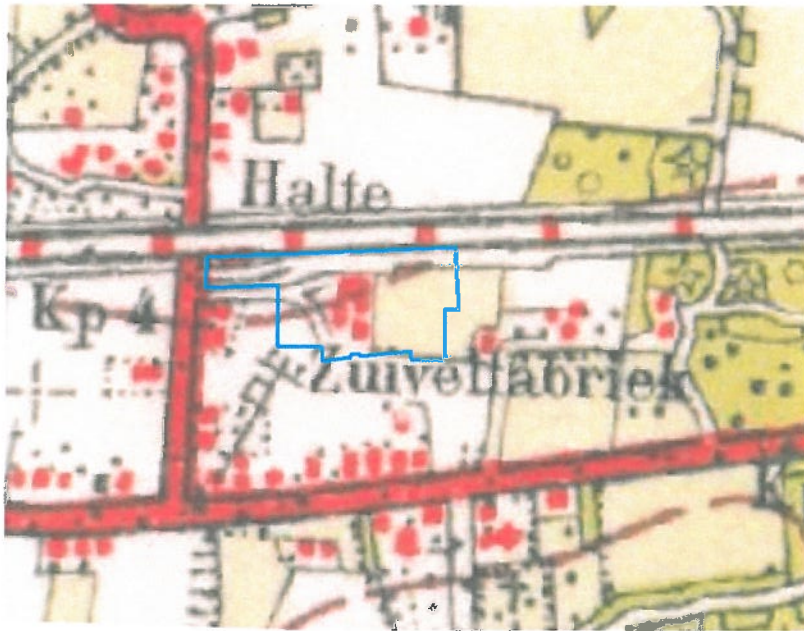
1866

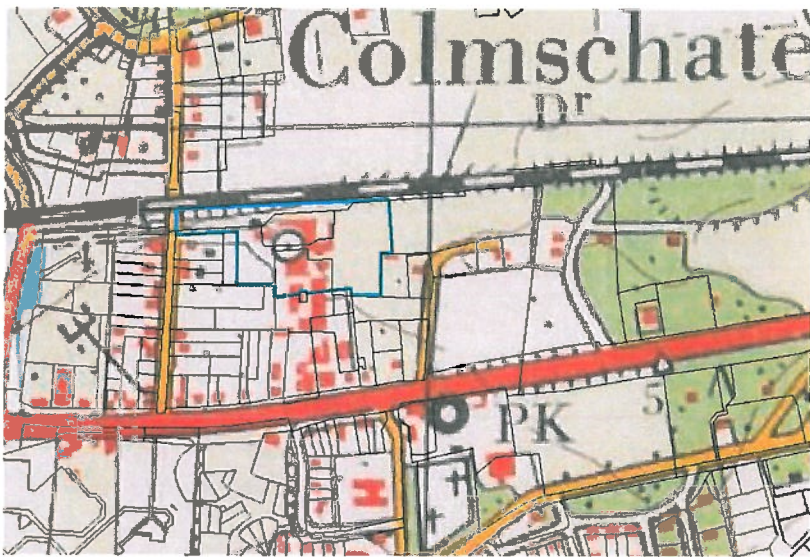
1894

1915

Topografische militaire kaart 395 (Bathmen) 1937

Topografische kaart 1966

afb.8: Topografische militaire kaarten van het plangebied

Afb 9: Station Colmschate (1888-1933)

Afb.10: De zuivelfabriek met de uitbreidingen van 1966..